Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
L-serie

2024/2362

10.10.2024

RESOLUTIE (EU) 2024/2362 VAN HET EUROPEES PARLEMENT

van 11 april 2024

met de opmerkingen die een integrerend deel uitmaken van het besluit over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" (nu de Gemeenschappelijke Onderneming "Chips") voor het begrotingsjaar 2022

HET EUROPEES PARLEMENT,

— gezien zijn besluit over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" voor het begrotingsjaar 2022,

— gezien artikel 100 van en bijlage V bij zijn Reglement,

— gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A9-0101/2024),

A. overwegende dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën", gevestigd te Brussel, in november 2021 is opgericht bij Verordening (EU) 2021/2085 van de Raad ([1]) in het kader van het programma Horizon Europa, voor een periode die eindigt op 31 december 2031;

B. overwegende dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" nog tot en met 31 december 2024 de vervanger en opvolger is van de Gemeenschappelijke Onderneming elektronische componenten en systemen voor Europees leiderschap (Ecsel), die in mei 2014 werd opgericht bij Verordening (EU) nr. 561/2014 van de Raad ([2]) in het kader van het programma Horizon 2020; overwegende dat de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel op 26 juni 2014 de adviesraad voor het Europees technologieplatform inzake nano-elektronica en de Gemeenschappelijke Onderneming Artemis had vervangen en opgevolgd;

C. overwegende dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" een publiek-privaat partnerschap is dat gericht is op onderzoek en innovatie op het gebied van digitale sleuteltechnologieën die van essentieel belang zijn voor de concurrentiepositie van Europa in de digitale economie, met name in de sector elektronische componenten en systemen;

D. overwegende dat de Unie, vertegenwoordigd door de Commissie, de deelnemende staten en drie brancheorganisaties, namelijk het European Technology Platform on Smart Systems Integration, de Association for European Nano Electronics Activities en de Inside Industry Association, die belanghebbenden op het gebied van micro- en nano-elektronica, slimme geïntegreerde systemen en ingebedde of cyberfysieke systemen vertegenwoordigen, de oprichtende leden zijn;

E. overwegende dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" in juli 2023 overeenkomstig Verordening (EU) 2023/1782 van de Raad ([3]) is omgevormd tot de Gemeenschappelijke Onderneming "Chips"; overwegende dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Chips" als gevolg van deze wijziging het uitgebreide mandaat heeft gekregen om de ontwikkeling van innovatieve halfgeleidertechnologieën van de volgende generatie te stimuleren en de Europese productiecapaciteit voor chips te vergroten in het kader van het initiatief "Chips voor Europa"; overwegende dat de bijdragen van de Unie aan de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" worden verhoogd van 1,8 miljard EUR tot 4,2 miljard EUR, waarvan 2,7 miljard EUR wordt gefinancierd uit het Horizon Europa-programma en 1,5 miljard EUR uit het Digitaal Europa-programma;

F. overwegende dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën", om de transparantie te vergroten, in haar jaarrekeningen relevante informatie moet bekendmaken over de bijdragen van de leden op programmaniveau; overwegende dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" voor elk programma in het kader waarvan ze actief is, per categorie leden tot het einde van het jaar alle relevante informatie moet bekendmaken, met inbegrip van de wettelijke streefdoelen voor de bijdragen die voor het respectieve programma zijn vastgesteld, de omvang van de ontvangen bijdragen en het aantal juridische verbintenissen; overwegende dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" moet blijven werken aan grotere transparantie;

([1]) Verordening (EU) 2021/2085 van de Raad van 19 november 2021 voor de oprichting van gemeenschappelijke ondernemingen in het kader van Horizon Europa en tot intrekking van Verordeningen (EG) nr. 219/2007, (EU) nr. 557/2014, (EU) nr. 558/2014, (EU) nr. 559/2014, (EU) nr. 560/2014, (EU) nr. 561/2014 en (EU) nr. 642/2014 (PB L 427 van 30.11.2021, blz. 17).

([2]) Verordening (EU) nr. 561/2014 van de Raad van 6 mei 2014 tot oprichting van de Gemeenschappelijke Onderneming Ecsel (PB L 169 van 7.6.2014, blz. 152).

([3]) Verordening (EU) 2023/1782 van de Raad van 25 juli 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/2085 voor de oprichting van gemeenschappelijke ondernemingen in het kader van Horizon Europa wat de Gemeenschappelijke Onderneming "Chips" betreft (PB L 229 van 18.9.2023, blz. 55).

Algemeen

1. merkt op dat de wijzigingen met betrekking tot de omvang van de begroting van de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" grotendeels afhankelijk zijn van de uitvoeringsfase van de meerjarige onderzoeks- en innovatieprogramma's die zij uitvoert;

2. is ingenomen met de bijdrage van de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" aan de versterking van de strategische autonomie van de EU in de sector elektronische componenten en systemen;

3. merkt op dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" eind 2021 al was begonnen met de lancering van de eerste oproepen voor Horizon Europa; merkt bovendien op dat de begroting voor 2022 zowel de begroting voor vastleggingen voor de Horizon Europa-oproepen die gepland zijn voor 2022 als de begroting voor betalingen voor de bijbehorende voorfinancieringsbetalingen omvat;

Financieel en begrotingsbeheer

4. stelt vast dat uit het verslag van de Rekenkamer blijkt dat de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" op alle materiële punten een getrouw beeld geeft van de financiële situatie van de gemeenschappelijke onderneming op 31 december 2022, alsook van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva voor het afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels; stelt voorts vast dat de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen op alle materiële punten wettig en regelmatig zijn;

5. merkt op dat in 2022 de totale beschikbare kredieten 261,4 miljoen EUR bedroegen voor vastleggingskredieten (ten opzichte van 214,0 miljoen EUR in 2021) en 222,2 miljoen EUR voor betalingskredieten (ten opzichte van 199,3 miljoen EUR in 2021) ([4]); merkt bovendien op dat het uitvoeringspercentage van de begroting 100 % bedroeg voor wat betreft de vastleggingskredieten en 55 % voor wat betreft de betalingskredieten;

6. stelt vast dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" in haar jaarrekening voor 2022 heeft nagelaten belangrijke informatie over de bijdragen van de leden op programmaniveau bekend te maken, hoewel dit relevant is voor de volledige communicatie over de resultaten van de gemeenschappelijke onderneming aan het einde van het jaar; stelt met name vast dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" de bijdragen die tot het einde van het jaar in het kader van elk programma van elke categorie leden zijn ontvangen, niet heeft vergeleken met de wettelijke streefdoelen voor de bijdragen die voor het respectieve programma zijn vastgesteld; merkt bovendien op dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" in deze rekeningen heeft nagelaten de bijdragen van de deelnemende staten aan de gemeenschappelijke onderneming bekend te maken ([5]); verzoekt de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" deze kwesties aan te pakken en is ingenomen met haar toezegging om informatie te verstrekken, met name over de vergelijking met de wettelijke streefdoelen van de respectieve programma's;

7. constateert dat de meeste bijdragen in natura van de particuliere leden van de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" nog moeten worden gevalideerd (1 172,5 miljoen EUR);

8. merkt op dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" eind 2022 de maximale operationele bijdrage van de Unie van 1 169,7 miljoen EUR volledig had vastgelegd voor ondertekende subsidieovereenkomsten in het kader van het programma Horizon 2020 en dat van dit vastgelegde bedrag in de komende jaren nog ongeveer 139,2 miljoen EUR (of 11,9 %) moet worden betaald voor projecten die nog moeten worden afgerond;

9. stelt vast dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" eind 2022 de potentiële definitieve bijdragen in natura van de particuliere leden voor operationele Horizon 2020-activiteiten heeft geraamd op 1 579 miljoen EUR, ofwel 97,6 % van het minimumstreefdoel van 1 617,5 miljoen EUR; wijst erop dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" het werkelijke bedrag van de bijdragen in natura van de particuliere leden pas kan berekenen en valideren nadat alle betalingen door zowel de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" als de deelnemende staten zijn verricht en alle projectbeëindigingscertificaten en bijbehorende certificaten betreffende de financiële staten zijn ontvangen; constateert in dit verband en gezien het feit dat eind 2022 slechts een beperkt aantal Horizon 2020-projecten was afgerond, dat de gevalideerde bijdragen in natura uit de industrie 406,5 miljoen EUR (of 25 % van het streefdoel) bedroegen;

([4]) De beschikbare begroting omvat niet-gebruikte kredieten van voorgaande jaren die de gemeenschappelijke onderneming opnieuw heeft opgenomen in de begroting van het huidige jaar, evenals bestemmingsontvangsten en herschikkingen naar het volgende jaar.

([5]) Jaarverslag van de Europese Rekenkamer over de gemeenschappelijke ondernemingen van de EU betreffende het begrotingsjaar 2022.

10. stelt vast dat de Rekenkamer, op basis van de financieringsbesluiten van de raad van overheidsinstanties van de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" over de oproepen tot het indienen van voorstellen van 2014 tot en met 2020, heeft geraamd dat de deelnemende staten eind 2022 contractuele vastleggingen ter waarde van 1 106,2 miljoen EUR (of 95 % van het streefcijfer) hadden ondertekend en dat zij van dit bedrag een totale financiële bijdrage van 495,3 miljoen EUR hadden gedeclareerd, die zij rechtstreeks hebben betaald aan de nationale begunstigden van de Horizon 2020-projecten die zij steunden; merkt op dat het verschil wordt veroorzaakt doordat de deelnemende staten pas na de voltooiing van de door hen gesteunde Horizon 2020-projecten hun kosten toerekenen en rapporteren aan de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën";

11. constateert dat de uitvoering van de betalingen uit de begroting 2022 voor Horizon 2020-activiteiten is verslechterd doordat begunstigden te maken kregen met toenemende kosten en uitvoeringsproblemen;

12. stelt vast dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" geen nieuwe operationele vastleggingskredieten heeft ontvangen voor Horizon 2020-activiteiten, aangezien de gemeenschappelijke onderneming eind 2020 haar laatste oproep tot het indienen van voorstellen had afgerond; neemt er kennis van dat het uitvoeringspercentage voor de operationele betalingskredieten is gedaald tot 74 % (ten opzichte van 85 % in 2021), wat volgens de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" toe te schrijven was aan de problemen waarmee begunstigden werden geconfronteerd als gevolg van COVID-19; wijst er bovendien op dat voor een aanzienlijk aantal lopende Horizon 2020-projecten de technische activiteiten vertraging hebben opgelopen, hetzij door een tekort aan chipmateriaal, hetzij doordat het personeel geen toegang had tot de ontwikkelings- en testfaciliteiten, waardoor deze projecten moesten worden gewijzigd of verlengd en de saldobetalingen moesten worden uitgesteld tot 2023;

13. herhaalt de vaststelling van de Rekenkamer dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" een actieplan met tijdschema moet opstellen om de uitvoering van projecten die in het kader van eerdere meerjarige financiële kaders (MFK's) zijn goedgekeurd af te ronden;

14. stelt vast dat, wat de uitvoering van de Horizon Europa-programma's betreft, de Commissie eind 2022 een bedrag van 171,1 miljoen EUR aan bijdragen in contanten had verstrekt, waarvan de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" 42,3 miljoen EUR gebruikte voor voorfinancieringsbetalingen in verband met de eerste subsidieovereenkomsten die in het kader van het programma Horizon Europa waren gesloten;

15. wijst erop dat het uitvoeringspercentage voor de begroting voor administratieve betalingen van de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" (titel 2) eind 2022 laag was, namelijk 63 %; merkt op dat dit volgens het verslag van de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" over het begrotings- en financieel beheer van 2022 grotendeels toe te schrijven was aan het uitstel van de invoering van IT-instrumenten ter ondersteuning van het centrale beheer van financiële bijdragen en aan een verminderde communicatieactiviteit;

16. stelt bovendien vast dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" het uitvoeringspercentage van haar operationele begroting zag dalen als gevolg van de stijgende kosten en uitvoeringsproblemen waarmee begunstigden werden geconfronteerd in de nasleep van de COVID-19-crisis en de aanvalsoorlog tegen Oekraïne;

Aanbestedingen en personeel

17. merkt op dat uit het geconsolideerde jaarlijkse activiteitenverslag van 2022 blijkt dat aanbestedingen en contracten worden beheerd overeenkomstig de bepalingen van het financieel reglement van de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" en daar binnen het team Administratie en Financiën worden gecoördineerd;

18. stelt bovendien vast dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën", in het kader van goed financieel beheer en efficiëntie, zo veel mogelijk gebruik heeft gemaakt van de diverse overeenkomsten inzake dienstverleningsniveau die reeds met relevante diensten van de Commissie en haar particuliere leden zijn gesloten, en tevens gebruik heeft gemaakt van interinstitutionele raamovereenkomsten (bijv. voor IT-diensten en -apparatuur, uitzenddiensten en externe auditdiensten);

19. merkt op dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" in 2022 zeer weinig aanbestedingsprocedures heeft uitgevoerd, met name voor overeenkomsten van geringe waarde, en dat er in 2022 geen aanbestedingsprocedures met betrekking tot operationele activiteiten zijn gestart;

20. merkt op dat de personeelsformatie van de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" voor 2022 voorziet in 30 tijdelijke functionarissen of arbeidscontractanten en dat de gemeenschappelijke onderneming op het einde van dat jaar 25 statutaire personeelsleden van 8 verschillende nationaliteiten in dienst had (8 BE, 5 FR, 4 ES, 2 BG, 2 EL, 2 RO, 1 IT, 1 PL), waarvan 11 mannen en 14 vrouwen;

21. stelt vast dat er in 2022 zes externe aanwervingsprocedures zijn gestart; neemt nota van de te vervullen functies in 2023, met name die van uitvoerend directeur, boekhoudkundig en financieel medewerker, programmaverantwoordelijke, begrotingsambtenaar, financieel assistent en sectorhoofd;

22. stelt vast dat, wat het personeelsverloop betreft, het afdelingshoofd Communicatie op 1 april 2022 met pensioen ging, de boekhoudkundig medewerker de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" op 1 oktober 2022 verliet, de begrotingsambtenaar op 1 november 2022 vertrok en het contract van de uitvoerend directeur op 31 oktober 2022 afliep;

Beheer en controle

23. wijst erop dat voor de uitgaven in het kader van Horizon 2020 en Horizon Europa de gemeenschappelijke auditdienst van het directoraat-generaal Onderzoek en Innovatie van de Commissie verantwoordelijk is voor de controles achteraf en dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" voor de uitgaven in het kader van Horizon 2020 (verrekeningen en saldobetalingen) een representatief foutenpercentage van 2,6 % en een restfoutenpercentage van 0,8 % heeft gerapporteerd ([6]); merkt op dat voor het programma Horizon Europa nog controles achteraf moeten worden uitgevoerd, aangezien de eerste tussentijdse betalingen pas in 2024 worden verwacht;

24. neemt er kennis van dat de Rekenkamer, om controles van operationele betalingen van de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" te beoordelen, een willekeurige steekproef van in 2022 verrichte Horizon 2020-betalingen op het niveau van de eindbegunstigden heeft gecontroleerd ([7]); constateert dat de Rekenkamer in de steekproef geen fouten of tekortkomingen heeft aangetroffen op het niveau van de begunstigden van de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën";

25. is verheugd dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" een risicogebaseerde monitoring van projecten heeft ingevoerd in overeenstemming met het basisscenario van de Commissie, evenals een risicobeoordeling van kleine en middelgrote ondernemingen en nieuwkomers; merkt echter op dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" nog geen interne richtsnoeren heeft ontwikkeld om de processen te consolideren; stelt vast dat het risico op fouten in subsidiebetalingen voor de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" werd beperkt doordat de deelnemende staten uitgebreide controles vooraf uitvoerden met betrekking tot de subsidiabiliteit van de projectkosten die voor nationale medefinanciering werden gedeclareerd op het niveau van de begunstigden die op hun nationale grondgebied actief zijn;

26. neemt met tevredenheid kennis van de nauwe samenwerking tussen de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" en de deelnemende staten, die de gemeenschappelijke onderneming tijdig in kennis stelden van grote ontdekte fouten, onregelmatigheden en geregistreerde faillissementen; merkt voorts op dat, in tegenstelling tot andere gemeenschappelijke ondernemingen, de drempel van 90 % voor voorfinanciering werd toegepast op het niveau van de begunstigden, en dat voor elke wijziging van de kostenbegroting onder de leden van consortia een wijziging van de subsidieovereenkomst vereist was; neemt er nota van dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" de naleving van deze specifieke criteria buiten Compass ([8]) controleerde en dat de projectmedewerkers gestandaardiseerde handmatige controles uitvoerden in Excel-spreadsheets;

27. is het eens met de opmerking van de Rekenkamer dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" interne praktische richtsnoeren moet ontwikkelen voor de uitvoering van risicogebaseerde monitoring op het niveau van projecten en begunstigden, alsook instructies over hoe personeel de in Compass beschikbare module voor risicobeheer moet gebruiken;

28. verzoekt de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" de tekortkomingen in het gebruik van het versterkte monitoringinstrument aan te pakken;

29. merkt op dat er volgens de Rekenkamer ofwel geen specifieke controleacties met betrekking tot de vastgestelde risico's waren gedefinieerd, ofwel dat de uiterste datum voor de uitvoering ervan niet was vastgesteld; merkt op dat het label voor verscherpte monitoring na het verstrijken van de vastgestelde uiterste datum niet werd vernieuwd of gesloten; neemt er bovendien nota van dat het risiconiveau na de uitvoering van de controleacties niet opnieuw werd beoordeeld door de ambtenaar;

30. is het eens met de opmerking van de Rekenkamer dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën" ervoor moet zorgen dat alle versterkte monitoringacties vergezeld gaan van specifieke controleacties die gericht zijn op de vastgestelde risico's en dat hier binnen een vooraf bepaalde termijn follow-up aan wordt gegeven;

([6]) Geconsolideerd jaarlijks activiteitenverslag 2022 van de Gemeenschappelijke Onderneming "Digitale sleuteltechnologieën", hoofdstuk 4.1.1.1.

([7]) Wat de op het niveau van de begunstigden getoetste subsidiebetalingsverrichtingen betreft, bedraagt de meldingsdrempel voor kwantificeerbare fouten 1 % van de gecontroleerde kosten.

([8]) Het systeem van de Commissie voor elektronische subsidies.

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

31. stelt vast dat de “opmerkingen” in de specifieke jaarverslagen over de Gemeenschappelijke Onderneming “Digitale sleuteltechnologieën” in feite “niet-tijdgebonden aanbevelingen” van de Rekenkamer zijn; merkt op dat de Rekenkamer voor een jaarlijkse follow-up van deze opmerkingen zorgt door te beoordelen of hun status als “openstaand” of “afgesloten” wordt aangemerkt;

32. wijst erop dat de Rekenkamer in 2021 drie opmerkingen heeft gemaakt, waarvan er twee zijn afgesloten; wijst erop dat de openstaande opmerking betrekking heeft op de noodzaak om meer personeel aan te werven om het geplande aantal van 50 statutaire personeelsleden in 2025 te bereiken, aangezien de Gemeenschappelijke Onderneming “Digitale sleuteltechnologieën” in het kader van het MFK voor de periode 2021-2027 projecten ter waarde van ongeveer 10,9 miljard EUR zal uitvoeren.